

"SLUŠOVICKÁ MAFIE" V AKCI

Jak již bylo řečeno v předešlých dvou částech našeho seriálu, v první polovině roku 1991 byl ministr vnitra České republiky JUDr. Tomáš Sokol pod tlakem veřejného mínění resp. několika poslanců Federálního shromáždění a České národní rady nucen ve věci vyšetřování trestné činnosti agrokombinátu Slušovice něco

podniknout. Nejjednodušší se v dané době zdálo sestavení speciální vyšetřovací skupiny: Pochopitelně v takovém složení a s takovými kompetencemi, aby se nic nezjistilo. Či lépe řečeno, aby JZD AK Slušovice a pánovec docent ing. František Čuba, CSc, Pavel Drha a další zůstali od všech podezření očištěni...

(Pokračování z minulého čísla)

(Víme již, že taková skupina opravdu ustavena byla a pod vedením majora JUDr. Arnošta Kukačky zahájila neprodleně svou činnost. Za přímé kontroly tehdejšího šéfa Úřadu pro vyšetřování Policie ČR Ivana Vylety a ředitele ekonomické kontrolozákladny při Českém ministerstvu vnitra JUDr. Jana Šuby. A za "vydatné spolupráce" s Federální bezpečnostní informační službou, dnes Bezpečnostní informační službou...)

Část XXII.

Plody své práce ona zmíněná vyšetřovací skupina vydala dne 2. dubna 1992 formou "elaborátu" s názvem "USNESENÍ" pod číslem jednacím VV 6/ZTM-91... Úvod tohoto "zajímavého čtení" jsme otiskli v předešlém čísle Necenzurovaných novin. Dnes tedy zveřejňujeme jeho pokračování.

ODŮVODNĚNÍ

Trestní oznámení a) podal dne 21. března 1991 Jan IŠTVÁNEK, Zdeněk SLOVÁČEK a Dr. Jiří PETR na Generální prokuraturu České republiky, která je předala vyšetřovateli dne 16. července 1991 (původně bylo oznámení podáno na Okresní prokuraturu Zlín a Krajskou prokuraturu Brno pod čj. Kn 231/91); k oznámení nebyla přiložena žádná dokumentace. Ke stejnému problému podal trestní oznámení (mimo jiné) i poslanci Stanislav DEVÁTÝ a Jiří HONAJZER, kteří, pokud se tohoto problému týče, předložili usnesení Krajského soudu v Brně o zamítnutí registrace DAK MOVA ze dne 30. dubna 1991. Totéž trestní oznámení ze dne 27. května 1991 bylo generální prokuraturou České republiky předáno vyšetřovateli dne 16. července 1991.

Trestní oznámení k ad b) podal dne 27. března 1991 dr. Jiří PETR a Zdeněk SLOVÁČEK Krajské prokuraturě Brno (čj. Kn 15/91), odkud prostřednictvím Generální prokuratury České republiky bylo předáno vyšetřovateli dne 16. července

1991; k oznámení nebyla přiložena žádná dokumentace.

Trestní oznámení ad c) vyplývá z podání zástupců DAK MOVA dr. KALÁČE, dr. ČOČEKA, doc. ing. HURTY a paní MARCOŇOVÉ, které formou výpovědi učinili dne 25. dubna 1991 na Okresní prokuraturě Zlín. Oznámení bylo touto prokuraturou postoupeno vyšetřovateli pod Pn 196/91 s pokynem provedení šetření ve smyslu oznámení.

Trestní oznámení ad d) je patrně z podání Vladimíra PEČÍRKY ze dne 22. února 1991, který podal na Generální prokuraturu ČSFR, Generální prokuraturu České republiky, předsednictvu České národní rady, poslancům České národní rady a Federálního shromáždění a na další ústřední orgány; toto oznámení postoupila Generální prokuratura pod čj. IV/1 Gn 655/91 vyšetřovateli dne 18. června 1991; další oznámení k obdobnému podal Jan IŠTVÁNEK, Zdeněk SLOVÁČEK a dr. Jiří PETR dne 21. března 1991 (viz. ad a).

Trestní oznámení ad e) vyplývá z obsahu padání poslanecké Stanislava DEVÁTÉHO a Jiřího HONAJZERA ze dne 25. května 1991 (viz. ad a) a z podání Vladimíra PEČÍRKY ze dne 22. února 1991 (viz. ad d); problematické rozdělení družstva a jeho majetku se týká i část obsahu podání dr. Josefa ČVANDY, které pod číslem 39/91 zaslal Generální prokuraturě České republiky jako podnět k přezkoumání zákonnosti registrace DAK MOVA Bratislava dne 11. června 1991 a jehož kopii obdržel vyšetřovatel prostřednictvím ředitelství policie České republiky ve Zlíně.

(Pokud některá z těchto oznámení spoutají trestnou činnost v převodech majetku, ke kterým došlo v DAK Slušovice v roce 1990, popř. v jiném jednání je prováděno šetření zvlášť.)

Základním meritem vpředu uvedených trestních oznámení je deklarativní podezření z trestné činnosti, ke které mělo dojít

a) při rozdělení DAK Slušovice (do 3. až 19. ZJZD AK Slušovice) zapsaného v podnikovém rejstříku Městského soudu Brno v odd. Dz sl. 1373 dne 8. června 1953 ke dni 31. prosince 1990 a při současném rozdělení majetku a závazků tohoto družstva, zejména

pokud jde o způsob, metodu jeho rozdělení a vycílení.

B) následkem čehož nově vzniklé subjekty (celkem sedm zemědělských družstev) podnikaly počínaje 1. lednem 1991 neoprávněně, neoprávněně používaly majetku bývalého družstva a to zejména proto, že tyto registrace byly v soudním řízení zrušeny nebo zamítnuty.

Při prošetření trestních oznámení bylo postupováno ve smyslu d 158 tr. řádu, při kterém vyšetřovatel obstaral vysvětlení osob jak ze strany oznamovatelů, tak i ze strany těch, kteří se měli trestně činnosti dopustit, resp. které by tuto činnost měly popřít; obstaral dále písemně podklady zejména od soudních orgánů a orgánů vnitřní činnosti dopustit, resp. v průběhu roku 1991 zajišťovaly a po podrobném vyhodnocení situace v případěch pod sub. A a B dospěl vyšetřovatel k závěru, že není důvod k zahájení trestního stíhání podle § 160 trestního řádu, neboť v těchto případech nedošlo k žádnému z trestních činů, jež obsahuje trestní zákon po novelizaci, která nabyla účinnosti dnem 1. června 1990. Aby bylo možno tento závěr odůvodnit, považuje vyšetřovatel za nutné podrobně popsat celkovou situaci, s kterou se seznámil z uvedených zdrojů...

Tolik tedy jakási "úvodní preambule" onoho usnesení ze dne 2. dubna 1992 podepsaném majorem JUDr. Arnoštem Kukačkou. V dalším jeho textu se pak rozebírají svědectví, podklady a písemné dokumenty. Do jaké míry objektivně či se zámerem směřovat výsledky šetření určitým směrem, mohou čtenáři posoudit v následujících řádkách...

(Přesto však už teď, po zveřejnění zmíněné již "úvodní preambule", je možné učinit určité závěry. Byť zatím jenom "pracovním charakterem". Tak třeba: Trestních oznámení resp. podnětů k trestnímu stíhání, bylo do konce roku 1991 podáno převážně. Jako základ k šetření se jich stalo pouze pár. Navíc, speciální komise resp. skupina Úřadu vyšetřování pro ČR Policie České republiky se měla zabývat mnohem širší problematikou, která souvisela se Slušovicemi. Tak to totiž vyznělo při jejím ustavení z úst tehdejšího českého ministra

vnitra JUDr. Tomáše Sokola. Tak to ovšem také proklámal bývalý náměstek federálního ministra vnitra a od léta roku 1992 ministr vnitra České republiky Jan Ruml... Bohužel zůstalo pouze u slovy Část sdělovacích prostředků už tehdy uvažovala rediže. A stávena se tudíž skepticky k presidentským, vládním, parlamentním, policejním, prokurátorským a kdovi jakým ještě rádobý předsedevším dotáhnout casu Slušovice do konce a usvědčit tamější "mafiany" z porušování zákonů...

Prostě, už tehdy se zdálo, že ve veřejnosti převládající názor o úmyslu vysoce postavených činitelů zahrát celou záležitost do autu, byl pravdivý. Alespoň o tom svědčí obsah citované usnesení. A zcela jistě i "okate" dávána nejavo radejost přivrženci docenta ing. Františka Čuby, CSc., JUDr. Jaromíra Kaláče, profesora MVDr. Popesca, DRSc., Pavla Drhy a ostatních "spřízněnců", když ono usnesení vešlo ve známost...

POKUSY ZDŮVODNIT NEZDŮVODNITELNÉ

Akce očistit před veřejností (hlavně té obchodní) slušovicou "mafii" a dokázat, že "všechno" jsou poumluvy, a nic se vlastně nestalo, byla tedy, zdá se, předem pečlivě připravena. Těžko říct, jestli za vědomé účasti některých členů zmíněného speciálního vyšetřovacího týmu, nebo jen díky jeho neschopnosti. Možná se vyšetřovatelům nechtělo pracně shromažďovat a vyhodnocovat fakta a spojili se s tím, co jim "bylo předehroveno" (či podplaceno). Anebo z každého kousek... Pokračujeme však dalším tzv. zdůvodňováním vyšetřovatele majora JUDr. Arnošta Kukačky, a to přesně podle textu usnesení ze dne 2. dubna 1992.

Dnem 15. května 1990 nabyl účinnosti nový zákon o zemědělském družstevnictví č. 162/90 Sb. (v souvislosti s JZD DAK jsme už o něm tak psali, pozn. autor), který nám nahradil dosud platný zákon č. 90/88 Sb. Podle § 57, odst. 3 novelizovaného zákona mělo každé družstvo schválit nové stanovy do 31. března 1991, přičemž za ustanovení dosud platných stanov družstev, jež by odporovala zákonu o zemědě-

ském družstevnictví, jsou od jeho účinnosti neplatná. V DAK Slušovice existovaly v této době stanovy schválené dílčími členskými schůzemi konanými ve dnech 13. až 15. února 1989. Tyto stanovy nemají žádná upřesňující ustanovení o zániku družstva ani o rozdělení jeho majetku.

Proto se následně rozdělení DAK Slušovice o jeho majetku mohlo řídit jen základními ustanoveními zákona o zemědělském družstevnictví, takže obsah později vzesných pochýbnosti nemohl mít vliv na metodu a způsob rozdělení... ani pokud jde o otázku, že o tomto rozdělení rozhodly tzv. dílčí členské schůze; tu to formu orgánu družstva znal již zákon č. 122/75 Sb. a obsahovaly ji také stanovy JZD AK Slušovice schválené dne 22. listopadu 1976 tehdejší ONV Gottwaldov ve svém čl. 24 (poslední stanovy založené ve slozce DZ 1373 v podnikovém rejstříku Městského soudu Brno). Podle § 81, odst. 32 zák. 90/88 Sb. o zemědělském družstevnictví však platnost těchto smluv zanikla přijetím nových stanov, nejpozději ale dnem 31. března 1989.

Zpochybnované stanovy schválené dílčími členskými schůzemi ve dnech 13. až 16. února 1989 nebyly předloženy do podnikového rejstříku Městského soudu v Brně, což tento soud svým sdělením ze dne 19. června 1991 potvrdil, současně ale naznačil, že povinnost předložit stanovy má pouze nově vzniklý subjekt... Nicméně s poukazem na § 108, odst. 7 tedy platné hospodářského zákona lze dovést, že příslušné stanovy předloženy byly... Tento nedostatek a ani to, že nové stanovy (z února 1989), které byly v roce 1990 rozdány rozmožně, nebyly podepsány předsedou družstva a orazitkovány, nemohl mít vliv na jejich platnost, pokud byly dílčími členskými schůzemi přijaty.

Jako doklad o jejich přijetí bylo zjištěno usnesení o otčích schůzích a zápis s výrobní poradě č. 27/88 ze dne 27. prosince 1988. Z prvního dokladu vyplývá, že stanovy byly přijaty a z druhého pak, že byl prodán jejich návrh a schválen (tyto dokumenty byly zajištěny tak, že to vylučovalo jejich "vyrobení" těsně před vyžádáním vyšetřovatelem). Mimo to o schvalování stanov na schůzích v únoru 1989 věděli i někteří členové družstva, kteří byli vyslechnuti. Jiní si to však naopak neuvědomují, nebo se nepamatují... Z těchto skutečností lze dovést, že citované stanovy byly na dílčích schůzích přijaty. Problémy, které vznikly kolem obsahu některých jejich článků, jsou předmětem jiného šetření...

(Tady si dovolím porušit plynulost textu usnesení. Totíž rozporů v před-

chozích závěrech majora JUDr. Arnošta Kukačky jsou pozoruhodné. A jeho práce s jakýmsi met. Hospodářský zákon říká, že družstvo stanovy předložit má, vyšetřovatel naopak konstatuje, že se vlastně nic nestalo. Operuje sice s jakýmsi usnesením o dílčích členských schůzích z února 1989, ale žádnými fakty či konkrétními zápisy z otčích dílčích schůzí je nedokládá. Místu zápisů či průkazných dokumentů o konání těchto jednotlivých schůzí argumentuje pouze tím, že si někteří členové družstva na schvalování stanov pamatují. Kdo to ale je a jestli jich je deset, padesát, sto nebo pět set, to neříká. Hlavně, že si to "někteří pamatují"... Konečně, právoplatnost "schválených a přijatých stanov" dokládá pak pan major neorazitkovánými a předsedou nepodepsanými "lejsky" s textem stanov, které byly rozdávány po Slušovicích v roce 1990. Myslí, že i laik detektiv by hledal rozumnější zdůvodnění, než se předkládá v Usnesení... A ještě něco: To, že byly dokumenty zajištěny, nevyhlučuje jejich "dodatečné vyrobení". Treba půl roku před vyžádáním vyšetřovatele. Zkušných pracovníků z řad bývalých příslušníků StB na to bylo v JZD DAK Slušovice věc než dost. A informační kanály, které by prozradily, co právě bude pan major JUDr. Arnošt Kukačka požadovat, taky... Takže spis zaráží, že se počítá a navítou těch, kterým je ono "vedlejší" vyšetřovatele předkládáno...)

Pokračujeme však dále v citaci textu Usnesení: Ze zápisu z jednání představenstva DAK ze dne 20. srpna 1990 je patrné, jinak obecně známý fakt, že z funkce předsedy družstva odstoupil docent ing. František Čuba, CSc. Představenstvo pověřilo touto funkcí Pavla Drhu, dosavadního místopředsedu. V tzv. únorových stanovách není ustanovení, které by pozitivně vymezilo, který orgán volí předsedu. Z výkladu stanov a se zřetelem na § 16 odst. 4 zákona o zemědělském družstevnictví lze však doložit, že předsedu volí a odvolává členská schůze. Proto také nedošlo ke změně zápisu o statutárních orgánech v podnikovém rejstříku odd: DZ vložka 1373, kde až do 23. března 1992 byl zapsán docent ing. František Čuba jako předseda a Pavel Drha coby místopředseda. Přitom se Pavel Drha podepsal např. pod usnesení dílčích členských schůzí z 18. až 21. prosince 1990 jako předseda. Tento rozpor je zvýrazněn např. i změnou v zápisu v podnikovém rejstříku ze dne 26. října 1990, o kterém DAK požádal a podle níž "písemnosti o právních úkonech, jimiž družstvo nabývá práva, přejímá závazky, podepisuje předseda, místopředseda".

(A opět malé odbočení z oficiálního textu. Totíž další rozpor. Pan docent ing. František Čuba, CSc., 22. srpna 1990 rezignuje, je jmenován Pavel Drha, jak vyplývá z předešlých řádků protiprávně. Podepisuje se jako předseda do 26. října 1990 resp. 23. března 1992 rovněž protiprávně, a vše je v naprostém pořádku. Prostě, je to v kompetenci družstva, vnitroorganizační záležitost. Policii to nezajímá. Přitom může být toto období velmi důležité. Na podepsání smluv, závazků, faktur... A co onen podpis pod usnesením dílčích členských schůzí z 18. až 21. prosince 1990? Je platný, když ho podepsal Pavel Drha jako předseda neoprávněně?)

První náznak budoucího rozdělení DAK Slušovice je patrný ze zápisu představenstva z 10. září 1990; podle něho se chtěli odloučit členové bývalého JZD Poděvnicko-Zelechovice... Ještě 9. října se na představenstvu projednávají nové stanovy, resp. jejich návrh (ten je také předmětem citovaného už trestního oznámení Vladimíra Pečírky a dalších ze dne 10. října 1990), z čehož lze soudit, že úplné rozdělení družstva nebylo tehdy ještě na pořadu. Z dalšího jednání představenstva ze dne 12. listopadu 1990 vyplývá, že členové bývalých družstev Vizovice, Zádveřice, Zelechovice a Halenkovice organizují odloučení od DAK; z této zápisu je však jasné i to, že do DAK MOVA, jehož ustanovení se chystá, podalo přihlášky již 4000 osob... Dne 19. listopadu 1990 je na představenstvu přednesen návrh na způsob rozdělení majetku družstva, který se odvolává na jakési zásady federálního ministerstva hospodářství k 31. prosinci 1990; tento návrh byl, jak zni poznámka, schválen při prvním hlasování.

Podle výpovědi dr. Jaromíra Kaláče se mělo jednat o zásady federálního ministerstva hospodářství, které byly zveřejněny v Zemědělských novinách a byly podkladem pro zamýšlenou právní úpravu. Na základě § 60 odst. 1 zákona o zemědělském družstevnictví měla vláda ČSR vydat nařízením zásady o rozdělení majetku a jejich závazků. Nařízení vlády ani jiné zásady však nebyly v dané době vydány, což se ověřovalo i ve Sbírce zákonů a sdělil to i dr. Stránský, pracovník českého ministerstva zemědělství. Proto je třeba konstatovat, že v době rozdělení nebyl vydán žádný právní předpis, který by stanovil bližší pravidla pro rozdělení majetku a závazků družstev.

(Takže, podle čeho se vlastně majetek rozděloval? Podle nařízení či směrnic, které neexistovaly? Dokonce ani ve smyslu vnitroorganizačních úprav? Zdá se to celé postaveno na hlavu. A vyšetřovatel nic

Nekomentuje. Jako by všechno bylo v nejlépeším pořádku. Zní to neuvěřitelně, však je to tak...)

Ve dnech 18. až 21. prosince 1990 proběhlo 11 dílčích schůzí, které měly rozhodnout o rozdělení DAK a jeho majetku a ve druhé části pak založit družstva nová. Již před těmito schůzemi však docházelo k rozporům ohledně způsobu a metody dělení majetku. Podstatnými body programů byl návrh na sedm nových družstev (DAK MOVA, ZD Zádveřice, ZD Vizovice, ZD Zelechovice, ZD Symaz, ZD DAK-Start a Agrodružstvo) a návrh na rozdělení majetku a závazků způsobem, jež byly schváleny na představenstvu dne 19. listopadu 1990 a které lze nazvat jako "návrh přednesený ing. Sršněm", jak to uvádějí i dokumenty soudu a pod. Na každé této dílčí schůzi byla přijata usnesení, jejichž výsledkem se stalo společné usnesení, v němž se uvádí, že dílčí členské schůze schválily:

- rozdělení DAK Slušovice k 1. lednu 1991 na DAK MOVA, ZD Agrodružstvo, ZD Zádveřice, ZD Vizovice, ZD Zelechovice, ZD Symaz a ZD DAK-Start (tentto název byl upřesněn až později);
- rozdělení majetku a závazků... podle návrhu předneseného ing. Sršněm.

Ve společném usnesení je uváděno, že z celkového počtu členů 6956 bylo přítomno na schůzích 4884, usnesení schválilo celkem 3665 členů družstva, 1188 hlasovalo proti a 31 se zdrželo. Tato čísla, zejména pokud jde o celkový počet členů a účastníků dílčích členských schůzí, byla později Krajským soudem v Brně označena za nepřesná, resp. nepřezkoumatelná, což se stalo jedním z důvodů zrušení usnesení o povolení registrace DAK MOVA k 1. lednu 1991 a nakonec i zamítnutí návrhu na registraci tohoto družstva tímto soudem ze dne 30. dubna 1991.

(Je to vskutku nepochopitelné: Majetek se rozděloval, jak už jsme zdůraznili, podle pravidel a směrnic, které neexistovaly. Podle čeho postupovaly členské schůze? Z čeho vycházel tzv. Sršňův návrh? Vt. Bůh. Major JUDr. Arnošt Kukačka to ve svém usnesení nepíše, jako vyšetřovatel by měl. Jako právník taky. Jenomže on, jak vidíme v dalších částech našeho seriálu, se zaměřoval pouze na otázku, zda konání dílčích členských schůzí bylo legální či nikoliv. Z praxích důvodů: Zde totiž mohlo, při trošce umu a štěstí, uspět a Slušovice uhájí...)

(Pokračování příště)
Jiří F. PILOUS